

Vilka hälsoföredömen behöver politiker egentligen vara för sin omgivning? Det finns mängder av skrönor som berättas om Winston Churchill, som inte gick en meter, kedjerökte feta cigarrer och började dagen med en butelj champagne till frukost och ändå ledde England genom krig och elände in i 1950-talet. Mahatma Gandhi vände på steken och lyckades genom sina fasteperioder uppnå sina politiska syften – svälten uppfattades bland annat av britterna som otroligt provocerande.

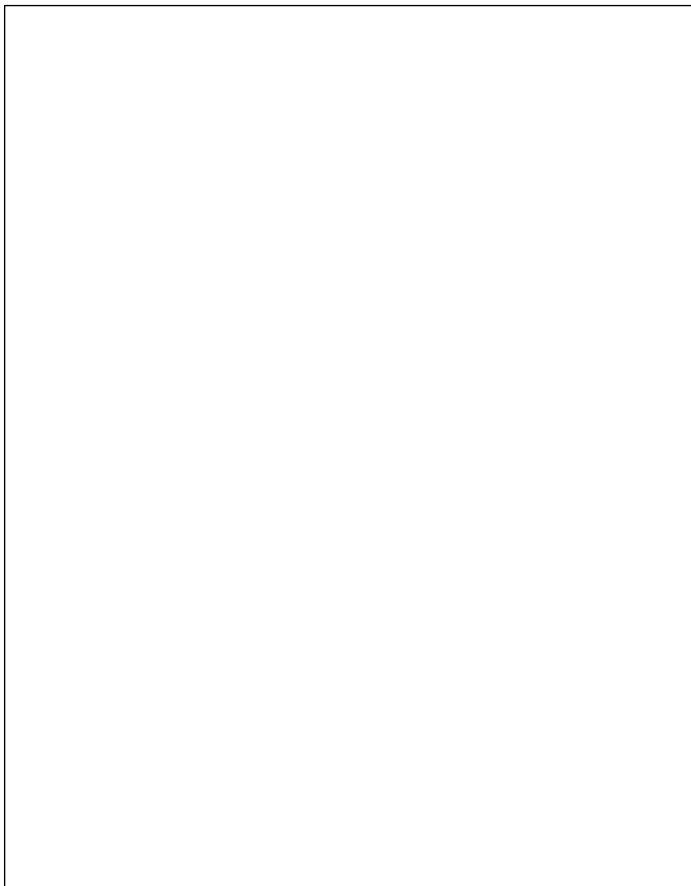
Helmut Kohl skriver matböcker med sin hustru, som rubriceras som »gourmetmatlagning» men i verkligheten mera tycks handla om fläsktärningsfyllda svinmargar som får koka i flera timmar och sedan serveras med lämpligt vin. Som den goda husmor fru Kohl är har hon i sin kokbok också beskrivit att man kan ta vara på resterna genom att steka upp kvarblivna bitar svinmage med ett rejält stycke smör till gyllenbrun knaprighet.

Det är därför inte ägnat att förvåna att kanslern då och då måste resa på kurort för att liksom sniglar före tillagningen gå på sand med nollkalorikost i några veckor för att rensa systemet. Vissa läkemedelsindustriföreträdare hävdar med måttlig diskretion att de tror sig ana att Kohl använder just deras aptitnedsättande läkemedel, men ingen kan säkert uttala sig.

Om man inte upplever fetman som ett problem finns det naturligtvis heller ingen anledning att engagera sig i åtgärder. I Australien intervjuades för en del år sedan en grupp politiker om hur de uppfattade fetma, och av de medelålders männen (det var bara sådana aktuella i Australien då!) var det ingen som tyckte att fetma var ett hälsoproblem eller något sjukvården borde engagera sig i. Den elake intervjuaren lyckades dock få fram längd- och viktdata, varvid det visade sig att 100 procent av de äldre politikerna hade rejält förhöjda BMI och uppenbarligen betraktade problemet med skygglappar.

För några år sedan misslyckades jag med att för SBU i Stockholm få tillstånd ett projekt som skulle beröra eta-

Politiker

som tungviktare

blerade behandlingsprinciper vid fetma. Jag misslyckades, eftersom en lika trind som dominant deltagare menade att fetma inte var något sjukligt utan bara fungerade som en »markör». Även om patologen Carlos Rubio och jag senare i Läkartidningen försökte hävda att fetma berodde på avsaknad av receptoråterkoppling från fotsulorna, vilket ledde till att kroppsvikten inte registrerades centralt, har väl mina seriösa aktörer kunnat visa att fetma näst efter rökning är vår mest förebyggingsbara folksjukdom.

Men även i Norden har politikerna Mbekymmer med sin kroppsvikt. LO-chefen Bertil Jonsson väckte respekt och beundran bland Aftonbladets

läsare genom att klart och enkelt beskriva hur han lagt om kostvanor och livsstil och förbättrat sin hälsoprofil dramatiskt. Hur det ser ut på andra håll inom det socialdemokratiska partiet kan man bara spekulera över.

Men i Finland lider folket med sin president och statsminister. President Martti Ahtisaari är 60 år men har svårigheter att ta sig upp för en trappa. Något pinsamt blev det när den finske presidenten måste använda limousinen för att förflytta sig från hotellet Taj Mahal i Bombay till Gate of India – en sträcka på 50 meter. Att bara skylla på dåliga knän och inte nämna övervikten tycks i det finska folkets ögon snart vara en ohållbar attityd. Statsminister Paavo Lipponen lider av gikt vilket lett till uttalanden om gikterapins bieffekter, irritation, trötthet samt melankoli och depression.

Saken är extra känslig i Finland, rapporterar Dagens Nyheter, eftersom man där har i färskt minne hur president Kekkonen enligt läkarbulletinerna blev allt yngre och friskare medan verkligheten med grava cirkulationsrubbingar och mentala konsekvenser var en helt annan. Hans efterföljare, Mauno Koivisto, införde praxis att regelbundet ge ut hälsobulletiner om presidentens tillstånd. Sådana förekommer dock inte idag.

Hur sedan det påfrestande arbetet, den ständiga bevakningen och den kontinuerliga överexponeringen för kalorier skall kunna kombineras med en sund livsstil hos dessa hårdbevakade politiker är en annan och intressant fråga att söka besvara. •

STEPHAN RÖSSNER

professor,
obesitaskliniken,
Huddinge
sjukhus

